

CENA PRENUMERATY Z PRZESYŁKĄ W POLSCE

kwartalnie 60 Mk.

ZAGRANICĄ: w Niemczech 25 Mk, w Ameryce, Brazylii, i Kanadzie rocznie 5 dolary. Prenumeratę pł. e się zgóry. Numer pojedynczy 5 Mk.

Neopieczowane reklamy w Polsce wolne są od opłaty pocztowej. — Reklamy się nie zwraca. — Nie przyjmuje się listów nieopłaconych.

TELEFONU NR 1236

PRAWDA

PISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM RELIGIJNYM, NARODOWYM, POLITYCZNYM, GOSPODARSKIM I ROZRYWCE. — WYCHODZI CO SOBOTE.

PRENUMERATĘ

oraz wszelkie korespondencje nadsyłać należy pod adr. Redakcja „PRAWDY“ Kraków, Mały Rynek 4

Biuro redakcji otwarte codziennie z wyjątkiem świąt i niedziel, od godz. 8—12 przedpoł. i o 2—7 popoł.

OGŁOSZENIA: za 1 wiersz, petitowy, jednołamowy lub jego miejsce 30.— Mk. — Nadesłano: za wiersz 50 Mk. Przy kilkorazowym ogłoszeniu odpowiedni rabat

„JEŚLI PAN NIE ZBUDUJE DOMU, PRÓŻNO PRACOWALI, KTÓRZY GO BUDUJĄ“. — PSALM 126

NIECH BĘDZIE POCHWALONY JEZUS CHRYSZTUS!

Redaktor naczelny: Jan Bryl, poseł do Sejmu.

Zwycięża idea wolnego handlu.

W dniach najbliższych już ma się rozstrzygnąć długa walka, którą P. S. L. wytrwale i zacięcie wiodło, która prowadzi do zwycięskiego końca — o zniesienie wszelkich ograniczeń rządowych, nakładanych na produkcję rolną — t. j. o wolny handel. Sprawa ta była długo najważniejszą bolączką naszego młodego państwa, zapatrzonego częściowo w obce nam wzory, starającego wpływem pewnych grup ugruntować u nas ustrój nam obcy, dla życia narodu zabójczy.

Sekwestry, kontyngenty, centrale i przeróżne „Puzappy“ były wykwittem z jednej strony długotrwałej wojny, z drugiej tępego wpatrzania się przewodców naszych robotników w teorię, w wykombinowany drogą rozmową — na fałszywych danych — ustrój państwowy. Skrupowano produkcję rolną i przemysłową; miejsce rzutkiego i energicznego przedsiębiorcy, producenta i kupca zajął urzędnik, wertujący stosy papierowych aktów, chcący przepisem, nakazem i zakazem uregulować życie ludzkie. I to życie w więzach i kajdanach socjalistycznej doktryny zaczęło walczyć i obumierać; nie rozwijała się produkcja rolna należycie, upadał przemysł, skrupowany handel szukał sobie dróg do rozkwitu i rozrostu, bez względu na to, jakie to były drogi. Przyszedł protekcyjnalizm, względy i względziki, przyszedł straszny zbrodnie, gruntujące prywatne olbrzymie fortuny na głodzie i nędzy całych mas. Apropozycja Polski doszła do szczytu niedołęstwa i niedokładności; nie było chyba — prócz tuczających się jednostek — człowieka w Polsce, któryby był z niej zadowolony.

Wreszcie zwycięża życie. Sejm musi uchwalić wolny handel; miejsce urzędnika (choćby najuczciwszego)

zająć musi wolny obywatel, w wolnym obrocie dający innym swoje produkty, odbierający je w zamian.

T. zw. państwowy socjalizm, t. j. skupienie w rękach państwa całej produkcji, zbankrutował zupełnie już chyba tylko całkiem bezkrytyczne jednostki są jego obrońcami.

My ludowcy, możemy się poszczycić, iż byliśmy pierwsi, którzy oświadczaliśmy, iż ojcem paskarstwa i tego rabunku, jakiego jesteśmy świadkami był etatyzm, socjalizm państwowy, czy jak go nazwiemy, że my pierwsi byliśmy, którzy stale i konsekwentnie przeciwko niemu szliśmy. My mu też zadajemy ostatni cios. Setki wieców, żądających wolnego handlu, odbytych w dniach ostatnich, tego najlepszym są dowodem.

Wiece w sprawie zaprowadzenia wolnego handlu odbywały się w czasie Zielonych Świąt w następujących gminach:

Gmina Sietesz oświadczyła się jednogłośnie za wolnym handlem i żywi nadzieję, że w krótkim czasie jej życzenie spełnionem zostanie. *Józef Basista*, przew. *Andrzej Kamiński*, sekretarz.

Gmina Trzciana jednogłośnie uchwalia rezolucję w sprawie wolnego handlu, wyrażając to przekonanie, że zniesienie wszelkich kontyngentów i ograniczeń wpłynie w znacznej mierze na usunięcie paskarstwa. 58 podpisów.

Koło P. S. L. w Sieklikówce, powiat Jasło na zgromadzeniu, odbytem w tymże dniu, żąda zniesienia wszelkich central i puzappów, domagając się jednogłośnie wprowadzenia wolnego handlu. 31 podpisów.

Mieszkańcy gminy Kielanowice uchwalili na posiedzeniu zebrań wnieść rezolucję do Wysokiego Sejmu w sprawie zaprowadzenia wolnego handlu, który jest jedynym środkiem na usunięcie wszelkich nadzyc. Kilkadziesiąt podpisów.

Zebrani na zgromadzeniu ludowem w Wieliczce, powiat Mysłowice oświadczają się jednogłośnie za wolnym handlem, *Michał Bylica*, przew. *Józef Koculik*, sekretarz Kilkadziesiąt podpisów.

Zarząd Koła P. S. L. w Morawku przeprowadził jednogłośnie wniosek, wypowiadający się za wolnym handlem. *Tomasz Gomulczak*, przewodniczący. Podpisy.

Mieszkańcy gminy Pleśna, powiat Tarnów, jednogłośnie uchwalili rezolucję, żądającą wolnego handlu. Naczelnik gminy (podpis nieczytelny).

Gmina Trzeźń, powiat Kolbuszowa, na zgromadzeniu kategorycznie domaga się wprowadzenia wolnego handlu, ponieważ dotychczasowe ograniczenia wywołały niezdrowe stosunki w państwie. *Fr. Tollak*, naczelnik gminy. Inne podpisy.

Zarząd Koła P. S. L. w Zaborowiu, powiat Brzesko, na zebraniu jednogłośnie uchwalili wniosek za wolnym handlem, żądając przytem utrzymania rządu ludowego z prezydentem Witosem na czele. *Jan Majka*, przew. *J. Kierniak*, sekretarz. Podpisy.

Koło P. S. L. w Weryni, powiat Kolbuszowa, między licznymi rezolucjami, traktującymi sprawę reformy rolnej, jednogłośnie uchwalilo wniosek o wolnym handlu. *Jan Niezgoda*, przew. i wójt.

Mieszkańcy gminy Kaszów, powiat Kraków, uchwalili pomiędzy innymi rezolucjami, traktującymi sprawę Górnego Śląska, reformy rolnej, jednogłośnie wypowiedzieli się za wolnym handlem. Podpisy.

Gmina Gnojnik, powiat Brzesko, uchwalila jednogłośnie rezolucję w sprawie wolnego handlu. — *Stanisław Kopeć*, wójt. *Jan Swiderski*, sekretarz.

Koło P. S. L. Porudno, kolonja, powiat Jaworów uchwalilo jednogłośnie rezolucję w sprawie wolnego handlu. Kilkadziesiąt podpisów.

Koło P. S. L. w Nizatycach, powiat Przeworsk, między innymi rezolucjami uchwalilo rezolucję za wolnym handlem. *Stanisław Drąg*, przewodniczący. *Jan Wlasz*, sekretarz.

Szarbia, powiat Miechów. Przew. *St. Król*, oprócz tego kilkadziesiąt podpisów.

Buków, powiat Podgórze. *Andrzej Surówka*, przew. *St. Bularz*, sekretarz.

Pietrzejowa, powiat Ropczyce. Podpisani: *Fr. Grudecki*, przewodniczący. *Fr. Stachnik*, sekretarz.

Olpiny, powiat Jasło. Podpisani: *Adam Gabriel*, przewodniczący. *Franciszek Ryndak*, sekretarz.

Wrząsowice, powiat Podgórze. Podpisy zebrane z całej gminy.

Pnikut, powiat Mościska. Podpisani: *Michał Kusnierz*, przewodniczący. *Szymon Czuryło*, sekretarz.

Bodzanów, Biskupice, Szczyglów, Sucha, Raba, Słomiróg, Zagórz, Zakrzewiec, Ochmanów, Węgrzce, jednogłośnie wypowiedziały się za wolnym handlem. Podpisano: *Andrzej Brożyna*, przewodniczący Zarządu powiatowego wielickiego. *Tomasz Ciaszko*, sekretarz.

Łąpczyca, powiat Bechnia. Podpisy całej gminy. Pojawie, powiat Brzesko. Podpisy całej gminy.

Wierzbno, powiat Miechów. Podpisy całej wsi Ciężkowice, pow. Chrzanów. *J. Słusarczyk*, przew. *H. Bandurski*, sekret. gm.

Borek Stary, pow. Rzeszów. Podpisy całej Rady gminnej.

Glichów, pow. Wieliczka. Podpisy całej gminy. Sławkowice, pow. Wieliczka. Podpisy: *Fr. Gwoliński*, przew. *Józef Wrzesniak*, sekr.

Łazany, pow. Wieliczka. Podpisy: *Jan Wiśniewski*, przew. *Jan Musiał*, sekr.

Mszalnica, pow. Grybów. Podpisy całej gminy. Krzęcin, pow. Podgórze. Podpisy całej gminy.

Kantarowice, pow. Kraków. Podpisy: *J. Bachenek*, wójt *Wład. Wojciechowski*, sekr.

Urzejowice, pow. Przeworsk. Podpisy całej gminy.

Wieliczka, Zarząd powiatowy P. S. L. Podpisy: *Andrzej Brożyna*, przew. *Jan Pierut*, sekret.

Jastrzebia, pow. Grybów. Podpisy wszystkich członków P. S. L. Zarządu Kółka rolniczego i Zwierzchności gm.

Rudze, pow. Oświęcim. Przew. *Fr. Mozgala*, sekr. *K. Kolec*, także podpisy całego Koła P. S. L.

Gębiczyna, pow. Pilzno. Przew. *Jan Nowicki*, sekret. *W. Mirus*.

Ostrowie, pow. Przemysł. Podpisy Zarządu Kółka rol. i Zwierzchn. gm.

Mirocin, pow. Przeworsk. Podpisy całej gminy. Podolsza, pow. Oświęcim. Podpisy całej gminy.

Miękisz Nowy, pow. Janosław. Podpisy Zarządu Koła P. S. L. Zarządu Kółka rol., Komitetu bud. domu ludowego, Zwierzchności gm.

Kozodrza, pow. Ropczyce. Podpisani: przewoźnik *Andrzej Dydo*, Zwierzchność gm. i Zarząd Kółka rol.

Grodzisko, pow. Łańcut, jednogłośnie uchwalono rezolucję o wolnym handlu.

Biedaczów, pow. Łańcut; także wieś Gwizdów, Żołynia, Grodzisko, Brzoza Stadnicka, uchwalono jednogłośnie wolny handel.

Giedlarowa, pow. Łańcut uchwalono wolny handel.

Borowa, pow. Pilzno. Podpisy całej gminy. Gaj, pow. Podgórze. Zwierzchność gminna: *Pysik*, wójt.

Łachowice, pow. Żywiec. Podpisy Rady gm. wszystkich członków Koła P. S. L., oraz Zarządu Kółka rol.

Łęki Górne, pow. Pilzno. Podpisy: *Tomasz Podraza*, przew.

Zręczyce, pow. Wieliczka. Podpisy całej Rady gminnej.

Topoła, pow. Pińczów. Podpisy: *Kazimierz Wiliński*, przew. *Jakób Urońtówko*, sekret.

Skrzyszów, pow. Tarnów, uchwalono między innymi rezolucjami także o wolnym handlu.

Wola Rzędzińska, pow. Tarnów, uchwalono między innymi rezolucjami także o wolnym handlu.

Rzędzin, pow. Tarnów, uchwalono między innymi rezolucjami także o wolnym handlu.

Jodłowa, pow. Tarnów, uchwalono między innymi rezolucjami także o wolnym handlu.

Lubcza, pow. Tarnów, uchwalono między innymi rezolucjami, także o wolnym handlu.

Z Górnego Śląska.

Wskutek interwencji naszego rządu nastąpił już na Śląsku względny spokój; robotnicy wrócili do fabryk, komendant powstańców zaś cofnął swe wojska na tylne stanowiska, aby tam oczekiwać ostatecznego załatwienia swej sprawy. Tymczasem Niemcy, ośmieleni przez Anglików, zebrali w samych Niemczech oddziały wojskowe i artylerję i zaczęli ofenzywę. Wywiązały się nowe zażarte walki, które się dotychczas toczą. Rząd polski zaraz zaproteściował u ententy w myśl słusznej zasady: Ja nie wysyłam tam wojsk naszych, niech i Berlin nie wysyła. Niewiadomo, czy to się skończy gładko. Wiedzący jednak, iż doradcami i pomocnikami Lloyda George'a są żydzi; wtedy wiele się nam wyjaśni, kto wszędzie stawia naszemu narodowi przeszkody. Francja stoi wiercie przy nas i pomocy nam użyje. I ona na nas się nie zawiedzie, gdyby na nią ciężka przyszła chwila.

List z Warszawy

czyli

„Nasi wrócili“.

„Skoro lud spostrzegł, że wzdęte wiatrami
Białe z czerwonym proporcą igrają
Wstrzęsło się miasto radosnymi głosy:
Nasi wracają!“

Niemcewicz: Pogrzeb Ks. Poniatowskiego.

Taki radosny okrzyk słychać było 22 maja b. r. w tej Warszawie, do której po tylu bitwach i trudach wojennych, wracały wojska, a mianowicie słynni szwoleżerowie.

Cudowny maj roztoczył swe wdzięki, ubrał się w szatę zieleni, dzień niedzielny, dzień Trójcy Przen., był tak cudowny, że prawdziwie żyć się człowiek chciał! Miasto chciało uroczyste a serdecznie powitać swe orle, to też przybrało się wspaniale. A więc ubrało swe piękne kamienice już to w dywany, już w różnobarwne chorągwie; a któż by te rzeczy wyliczył?

Tysiączne rzesze narodu wyreły się na ulice, a wszystko dążyło ku tej bramie triumfalnej, przez którą powracające wojska miały wkraczać.

Na czterech kolumnach ustawiono po jednym naszym orle białym z koroną. Orły te miały głowy pochylone nieco, jakby chciały złożyć pokłon tym; co umieli bronić tego znaku.

Przy kolumnach stały cztery armaty wielgachne, z warszawskiej zbrojowni, które ludność otaczając w kółko, słuchała ciekawych historii, które im zuchowate kanonierzy prawili. A obok widać było karabiny w kozłach i lance z chorągiewkami, a to wszystko było umajone zielenią i kwiatami, jakby nieprzymierzając te nasze starodawne druchienki na weselu (bo tańniejšie wstydzą się kwiatów, za te chodzą rozmamane niby mamki).

A te straszne instrumenta wojenne tak umajone, to ci wyglądają na oko tak niewinnościuchno niby, a jednak ile to one pozbawiły ludzi życia!

Pod kolumną Zygmunta był szykowny ołtarzynek przy którym odprawił Mszę św. ks. biskup polowy Gall, nawiasem mówiąc, osoba, której jest wszędy na tyło.

Wkoło ołtarza władze wojskowe i cywilne oraz zagraniczni dygnitarze, kapiący od złota i orderów, roje żołnierzy różnej broni, a wszystko piękne i urodne. O! bo teraz nam Pan Bóg daje urodne dzieci, oby tylko się to nie pobisurmaniło!

Radości narodu trudno wam opisać dokumentnie. Jeżeli dzielne chłopaki kroczyli przez tę bramę z radością na twarzach, a z czapkami, nakręconymi na prawe oko czyli na bakier, to mieli słusznie. Mieli być z czego dumni. Usłuchali bowiem krzyku serdecznego Matki Ojczyzny, i sprawili się świetnie, nie gorzej, niż przed stu laty pułk tej samej nazwy i stroju pod Sommesierem niegdyś. A gdy się porówna, jaką napoleońscy szwoleżery, mieli wyprawę na wojnę, a jaką dzisiejsi, to kto wie, czy ich nie w jednym nie przerosli.

Bo preszą pomyśleć. Pułk szwoleżerów dawnych składał się z ludzi bogatych, a armia Napoleona była nie źle wyekwipowana, broń wówczas, nie była tak zabójcza, jak dzisiejsza, i lud był starszy i silniejszy. Prócz tego mieli wodzów wyszkolonych a do tego owego sławnego „boga“ wojny, Napoleona, który się cieszył taką sławą wielką, i którego powszechnie wtedy cały naród polski uwielbiał. A i do wojny miał on talencik dychtyk nie bada!

A nasze wojska, jakże szły do boju i z czem? Boso nieraz albo przyboś, w podartych mandarach, a i broni tyle mieli, co im ta zagranica za drogie pieniądze kapieła jak jadu, i bij się żołnierzul!

Ale słusznie Lenartowicz pisak że: „ktoż to chłopów powstydzi, kiej tańcuje, kiej bije?“ Nie zrobili nam wstydu.

Mówiąc o tem, co mieli lepszego szwoleżery, a ce nasi, trzeba powiedzieć, że i nasi oficerowie, karaśne to, bo kuraśne, ruchliwe ani słowa, ale to przecież młodzież.

A lubo Dziadek nie może być porównany z Napoleonem, ale na te czasy, i tak prędko, Bogu dzięki za to. Żołnierz za nim przepadał, nie dbając, że wielu niebacznych starało się go ślinić. Poszło to, zobaczyte wroga i z pomocą bożą zlamano mu stos pacierzowy. Czy na długo, Bóg że wie, bo Moskala mało zabić, trzeba jeszcze obalić. Ale na razie pobity i „Nasi wrócili!“

A jeżeli się ta kochana wiara tak radowała i czdowała wracając, to jakże się cieszyły z ich powrotu rodziny tychże, te matki i żony, co drżały wciąż z obawy o swych ulubieńców, ci spracowani sędziwi ojcowie, na cóż to opisywać?

A któż może mieć za źle tym matkom, ojcom, żonom, braciom i siostram, płaczącym wczoraj, którzy w wczorajszej paradzie swych się nie dopatryli!... nie dopatrzają, chyba w sąd ostateczny?

A z samego oddziału szwoleżerów nie wróciło 50 oficerów i do pięćset żołnierzy! Te słuszne były żalu otrzyman jeden chyba Bóg i ta myśl, że ich ukochani spełnili wiernie swój obowiązek wobec Ojczyzny. Pociesz ich, jako dobrych Polaków, ta myśl, że ich dzieci położyły się wałem na rubieży kraju i swem ciałem zawałili drogę wrogom do Ojczyzny; jak to pięknie mówił niegdyś Żółkiewski, i krocie bohaterów w starej Polsce.

Tak mówili i zrobili niegdyś żołnierze biblijajęb Machabeuszów: „bo lepiej nam zginąć na wojnie, niż patrzeć na niedolę narodu naszego!“

Tem się pocieszajcie, że legli w swej świętej ziemi. Wyście choć w tem szczęśliwi. Ale co za boleść tych, których dzieci, mężowie i bracia legli w cudzej,

ziemi, za obcą walutą sprawę? I za to jeszcze im śmie taki Dzordż urządzić? A jednak na tej lez dolinie i to przemienie!

Po udekorowaniu najwaleczniejszych krzyżami, miasto gościło zuchów obiadem w ogrodzie Saskim, a piękne panie z córuchnami usługiwały do stołu. Muzyki różne, jak krećset djablów, a rozweselony żołnierz cmił papiernie i spoglądał ciekawie na nadebne panienki, a myślał pewno w duszy: niechno wróć do chałupy, to i u nas dziewczyszki, jako grajczarki.

O! cześć i spokój wieczny dla poległych, a wam tywym sława! Dzieci i wnuki wasze z dumą będą o was powiadać, a Polska was nie zapomni!

Warszawa, 22 maja 1921.

Jakób Bojko.

Interpelacja

Łosów Babcza, Dyły i in. z P. S. L. do p. ministra sp. aw wewnątrznych.

Załączamy częściowe dowody o nadużyciach komisarza policji państwowej w Ropczycach, p. Unsinga, o bezprawnem jego postępowaniu przez urządzenie rewizji w Składnicy Kociak rolniczych w Ropczycach w asystencji 30 policjantów, ścigających z powiatu w sam Wielki Piątek i u szeregu obywateli, między innymi u p. Bieli, prezesa Rady nadz. Składnicy, którego rewidowano z rewolwerem w ręku bez zezwolenia władzy, oraz o nadużyciu władzy i braniu podarków od podwładnego personalu. P. Unsing pobrał na aprowizację P. P. w powiecie 14483 kg zboża; posterunki kupowały również na swą rękę zboże na poczet kontyngentu, co mogą świadkowie stwierdzić. P. Unsing wydał z otrzymanych na aprowizację 14483 kg zboża kowalowi Wajdzie 200 kg za okucie sanek, stolarzowi A. Kotowskiemu 150 kg także za prywatną robotę, na co wymieniamy świadków. W księdze wydatków komandy za sanki te figuruje osobna cyfra. Co do brania podarków, to zeznają n. p. starszy posteruak. Krzemieniecki i inni, że nosili p. Unsingowi zajace i t. p., by otrzymać lepszą posadę. Konie rządowe służą p. Unsingowi do spacerów.

Interpelanci zapytują p. ministra:

- 1) Czy znane są mu te fakta?
- 2) Co zamierza zrobić, by takich ludzi, jak Unsing, ze służby usunąć?
- 3) Czy zechce sprawę zbadać i odpowiednio wianego ukarać.

Interpelanci.

Z wiadomości giełdowych.

W ostatnich czasach zwracają się często ludzie z zapytaniem co do losów, kuponów i innych przedwojennych walorów zagranicznych. By zamieścić w tym kierunku pouczenie, zwróciłem się do kompetentnych sfer bankowych, które poinformowały mnie, jak następuje: Na razie w dziedzinie tej panuje zastój i nasze banki nie likwidują tych papierów. To jednak nie znaczy, by takie losy, czy to serbskie, czy austriackie, czy tureckie nie miały wartości, owszem przeciwnie, niektóre z nich n. p. losy serbskie, a zwłaszcza tureckie idą bardzo w górę i przedstawiają dużą wartość w stosunku do naszej waluty. Nie można wprawdzie dziś poinformować, czy i które namera zostały wylosowane, ale pod tym względem można być zupełnie spokojnym, bo papiery

takie przedawniają się dopiero w 30 lat od wylosowania, a więc wartości w nich zawarte nie zginą, przeciwnie, skoro tylko nastaną normalne stosunki w świecie bankowym i handlowym, należyte można będzie uzyskać. Przedstawiają one dużą dziś wartość i to wartość ciągle się zwiększającą, należy je więc szanować jako coś bardzo cennego.

Stanisław Kulpa.

Z Głównego Urzędu ziemskiego.

Dnia 6 maja odbyła się pod przewodnictwem prezesa Głównego Urzędu ziemskiego konferencja prezesów okręgowych Urzędów ziemskich wschodnich okręgów, oraz przedstawiciele instytucji upoważnionych przez Główny Urząd ziemski do przeprowadzania podziału ziemi w okręgach Iabelskim, białostockim, siedleckim, pińskim, nowogrodzkim i wołyńskim, w celu omówienia wspólnej akcji osadniczej i kolonizacyjnej na tamtych terenach.

Dla utrzymania stałego kontaktu z Głównym Urzędem ziemskim przy planowaniu i wykonywaniu powyższych prac, utworzona zostanie w Warszawie wspólna reprezentacja instytucji upoważnionych przez Główny Urząd ziemski, działająca w ścisłym porozumieniu i pod stałą jego kontrolą.

Ziemia dla żołnierzy.

Żołnierze, którzy służyli w oddziałach, do dywizji górskiej należących, a pragnący otrzymać ziemię na kresach wschodnich, mają wacić podania przez dowództwo oddziału, w którym czynnie służyli.

Ziemia do podziału dla żołnierzy dywizji górskiej przeznaczona została w powiecie Horochów. Powiat ten leży na północ od Lwowa, oddalony od niego o 70 km., posiada ziemię I klasy i ogromne lasy rządowe. W bieżącym roku będzie oddana do publicznego użytku kolej, prowadząca ze Lwowa przez Stojanów do Łucka. Kolej ta przechodzi przez cały powiat Horochów, dając mu szybkie i tanie połączenie z głąbią kraju.

Inwalidzi, odznaczeni i ochotnicy wojsk polskich otrzymają ziemię za darmo, wszyscy zaś inni żołnierze wojsk polskich, którzy służbę frontową odbyli, za opłatą rozłożoną na spłaty przez przeciąg lat 10-cia. Nie mają prawa do ziemi karani za dezercję lub zdradę.

Pomorski podjadek.

Szereg fachowych pism rolniczych w Polsce trzyma się tej dobrej taktyki, że w artykułach ograniczają się redakcje tylko do spraw rolniczych, unikając starannie polityki, a przede wszystkim atakowania pewnych warstw społecznych i siania niezgody. Inaczej jednak postępuje redakcja „Kłosów“, tygodnika urzędowego pomorskiej Izby rolniczej i Związku pomorskich Kółek rolniczych. Oto w Nrze 20 z dnia 15 maja r. b. jakiś p. J. F. obok słusznych zresztą uwag o trudnościach podróżowania koleją w Polsce nie może darować prezydentowi rządu polskiego, iż „może wygodnie jeździć salonką“. A dalej przytacza dwa przykłady, właścianki i chłopca z Małopolski, typo-

wych charakterów „czarnych“, chciwców lub nieuków. Opiszę o stosunkach w Małopolsce ujmując w lapidarne zdanie: „Dotarłem wreszcie do Małopolski, tego kraju iście bolszewickich cen i paskarstwa niektórych okolic“. I znowu podaje przykłady ujemne, wysokich cen. Nie lepiej też autor obszedł się z Kongresówką.

Ani jednego rysu dodatniego; autor widzi u nas wszystko w czarnych barwach. Jemu osobiście wolno mieć takie zdanie, ale ogłaszanie go w piśmie i to rolniczem innej dzielnicy jest rzeczą złą i szkodliwą.

Zapytujemy też prezydenta pomorskiej Izby rolniczej, p. Tempskiego, czy za jego wolą i wiedzą atakuje się prezydenta rządu w organie urzędowym Izby i czy przez urabianie ujemnej, jednostronnej opinii wśród rolników Pomorza o Małopolanach i wywoływanie wśród tych ostatnich rozgoryczenia, dąży się do zespolenia dzielnic Polski w jedną całość?..

„O miłości bliźniego słów parę“.

Jest w Białej Niżej, tuż koło Grybowa, klasztor S. S. Dominikanek, znany szeroko z tego, że na 950 morgów gruntu niema tam co jeść, ani śiać, że całe polacie ziemi leżą ugorami, a siostry biorą przydziały ze wszystkich instytucyj rządowych i prywatnych. W tym klasztorze służył na t. zw. ordynarji niejaki Józef Paszyna wraz z żoną i dziećmi. Miał dach nad głową, i krowę, kawałek klasztornego gruntu i odrabiał pańszczyznę przez lat 15. Przeżył wojnę — został inwalidą — nagle siostrom wpadło do głowy, że inwalidzi to ludzie niepełni — zresztą sterani na zdrowiu, nie potrafią jak zwierzęta harować. Więc przełożona siostra oświadcza — pójdziecie sobie od nas. Biedak czytał gdzieś w gazecie, że jest ustawa o ochronie drobnych dzierżawców i powiada — nie, bo ustawa mnie chroni. Wtedy konsyljum sióstr, które pod pokrywką jakiejś pracy humanitarnej objadają powiat, krzyknęło jednogłośnie: „bolszewik“ — na cztery wiatry z nim. Ale to przecież człowiek — nie pies. Więc trzeba jakiegos pretekstu. Wpływy są — ludzie się znajdują, domek biedaka się wali, nie wolno w nim mieszkać. Na ulicę z bolszewikiem. I tu zaczyna się prawdziwa tragedia sługi klasztornej. Siłą usunięto go z domku, wyrzucano manatki na ulicę — zdychaj dziadu, co śmiesz powoływać się na jakąś ustawę. Za parę dni do tego samego domu bez żadnej komisji wprowadził się ogrodnik klasztorny. Drobny dzierżawca przez dwa dni nie miał dachu nad głową. Krowa, jedyna jego i rodziny żywicielka, porykiwała z głodu i ogłaszała przechodniom o litościwych sercach sióstr i ich pokpiwaniu sobie z ustawy. Na szczęście znaleźli się ludzie czuli na nędzę bliźniego, przyjęli ginących pod awój dach — krowy jednak niema gdzie paść, bo wszędzie bieda. Przedstawiamy to zdarzenie szczegółowo dlatego, by wszyscy ludzie wiedzieli, czem są niektóre nasze klasztory, co się w nich i w bardzo wielu plebanjach dzieje. I takie dobra, na których żyć i pracować mogą dziesiątki faunilij z korzyścią dla państwa i siebie, mają być dzięki księżom i ich lizuniom parcelowane dopiero po porozumieniu się ze Stolicą apostolską. Takie obszary powinny być natychmiast rozparcelowane, bo krzywdy, jakie się tam dzieją biedakom, wołają o pomstę do nieba. — Za pow. Radę ludową

Jan Cieluch z Berdechowa.

E. Blank, garbarnia skór, obok stacji kolejowej, w Łańcucie, przyjmuje skóry wszelakiego rodzaju do garbowania po cenach umiarkowanych. 612

Do robotników przemysłu

Pomimo jak najdalej idących ustępstw zmuszonych ze strony przemysłowców naftowych, wstrzymanych od pracy, czyniąc może bezwiednie zadość agendzie międzynarodowych haseł, czyhających na zgubę polskiego przemysłu. Jak wiecie, podwaliną majątku narodowego Polski jest nasz potężnie się rozwijający przemysł naftowy, który stanowi źródło zysków dla państwa, przemysłowców oraz dziesiątek tysięcy robotników polskich ich żon i dzieci. Z rozwojem tego przemysłu jest ściśle związany dobrobyt Państwa i jego obywateli. Upadek przemysłu — to obniżenie dobrobytu, spadek wartości naszego pieniądza, wzrost drożyzny i niedola ludu pracującego. Wierzymy, że hasło do strejku nie wyszło od was, lecz rzucone zostało podstępnie z zagranicy wrogiej, by tą drogą Ojczyznę naszą zniszczyć.

Każdy z was, uczciwie myślący, wie dobrze, jak straszne szkody może przynieść strejk. Zniszczy on lub podkopie warsztaty waszej pracy, na które z zazdrością spoglądają nasi wrogowie z Berlina, przyniesie nieodczulnie szkody nie tylko przemysłowi, ale przedewszystkiem wam samym i waszym rodzinom.

Zniszczenie przemysłu, to niedola ludu pracującego a radość naszych wrogów, którzy goręcej niczego nie pragną, jak adowodnienia wobec świata, że Polska jest Państwem niudolnym, bez przemysłu, bez ładu, słowem Państwem, któremu nie można powierzyć okręgu przemysłowego, a więc i Górnego Śląska bez straty dla gospolarki Europy. Z tegoż to powodu przemysł niemiecki nie tylko nie strejkuje, ale pracuje nie 8, lecz 10 godzin dziennie, a każdy obywatel tamtejszy uważa za swój święty obowiązek jak najrychlej i najpotężniej uruchomić swój przemysł, gdyż dobrze wie, że tylko tędy droga do dobrobytu Państwa i jego obywateli.

Dlaczegoż właśnie u nas w tej tak drogo okupionej Ojczyźnie ma być inaczej?

Wiecie dobrze, że przemysłowcy naftowi dali liczne dowody życzliwości dla klasy pracującej, uwzględniając wszelkie jej postulaty ekonomiczne, z wyjątkiem tylko żądań natury politycznej, żądań obcych naszemu ustrojowi, naszej wolnej Ojczyzny, żądań, które dążą w myśl życzeń naszych wrogów do dezorganizacji i zguby przemysłu. — Naszem hasłem narodowym polskim jest „Wolność“.

Tymczasem żądania politycznej natury pewnej partji chcą nam i Wam wolność tę odebrać, i narzucić jednostronny kierunek, idący pod kątem międzynarodowych, wywrotowych haseł. Dlatego kazano Wam strajkować! Strajkujecie więc po to, abyście mogli być nie wolnikami jednego tylko stronnictwa, które Wam narzuca swą wolę. Nikt Was do pracy zmuszać nie będzie. możecie strajkować, jak długo sami chcecie, ale wiedzieć dobrze, że strajkujecie przeciw samym sobie, że strajkujecie przeciw wolności pracy i swobody waszych zapatrywań. W imię haseł narodowych polskich, w imię rozwoju przemysłu i dobrobytu i w interesie Waszym własnym mamy obowiązek wezwać Was do pracy.

Robotnicy! Przemysłowcy naftowi powitają z radością Wasz powrót do pracy i spełniać będą w miarę możliwości Wasze dalsze ekonomiczne żądania. Robotnicy polscy! Nie dajcie się oszukiwać fałszywymi argumentami, nie dajcie się zaprowadzić tam, gdzie międzyna-

rodowe hasła już zaprowadziły przemysł rosyjski to jest w ruinę przemysł i w skrajną nędzę lud. Nie zapominajcie, że każdy dzień bezrobocia zbliża do upadku nasz przemysł naftowy, tak ważny dla rozwoju Państwa i jego obywateli. Każdy dzień bezrobocia powiększy drożyznę i przyniesie nieobliczalne straty dla przemysłu i dla klasy pracującej. Jasnym też jest, że bezrobocie podkopuje zaufanie do naszego przemysłu naftowego, wskutek czego powstanie nowych kopalń, a więc nowych źródeł zarobku i warsztatów pracy będzie wstrzymane. Polski robotnik naftowy! który nie jesteś międzynarodowym proletariuszem, który kochasz ten zagon swej drogiej ziemi, który za przykładem Ojców Twoich, obok zajęć kopalnianych i fabrycznych, także uprawiasz rolę, który jesteś wolnym obywatelem wolnej Polski, wracaj do pracy, a przywitamy Cię szczerem i serdecznie „Szczęść Boże“! Izba pracodawców w przemyśle naftowym.

Krosno, w maju 1921.

Uderzcie się w piersi!

Są w społeczeństwie osobniki tak zwyrodniałe i pozbawione wszelkich ludzkich i obywatelskich uczuć, że dla dogodzenia stronnicej czy najczęściej osobistej ambicji gotowi są poświęcić nawet szczęście całych pokoleń i dobro Ojczyzny. Jeśli my w Polsce nie mamy nic do gadania — powiadają — to niech raczej ta Polska zginie, niech jej nie będzie, albo niech to będzie karzeł, twór suchotniczcy, nędzna lepianka, w której wdręczony lud zginąć musi. Zdrajcy ci od zarania naszej państwowości w tym kierunku tylko pracowali, aby lud czuł się w tej Polsce nieszczęśliwy, a Polska, by była biedna i mała. Przez czas największych burz i nieszczęść do niczego dobrego ręki nie przyłożyli, nie do kładzenia fundamentów nie pomogli, pożar zamiast gasić rozniecali, a gdy właśnie na skutek ich przekleństw szachrajstw i roboty antypaństwowej, nie mogło się w całej Polsce dobrze udać, dziś leją obłudnie krokodyle łzy ci zdrajcy Ojczyzny i parobki niemieckie czy bolszewickie. Pamiętamy aż nadto dobrze stanowisko Stapińskiego, Putka i Sanojcy w czasie najazdu ukraińskiego na Lwów, odwrotu z pod Kijowa, wreszcie przed plebiscytem na Śląsku Górnym, oraz w czasie strejku kolejowego. Co oni wtedy robili? Stapiński przyjechał w czasie ofensywy ukraińskiej pod Lwowem do Krosna, i na skutek jego mowy 400 ochotników rozeszło się do domu; w gorących dniach sierpniowych i najazdu bolszewickiego nie poparł Witosza i do rządu nie wszedł, bo bolszewików czekał, a Putek śmiał się śmiechem szatańskim, że „to tylko panowie i księża boją się o swoje głowy, ale ludowi nic złego bolszewicy nie zrobią“. Do Komitetu obrony państwa nie wszedł, a na wiecach mówił: „Naprzód niech idą na wojnę księża, urzędnicy, a potem wy pójdziecie“. Oczywiście księża i urzędnicy wszyscy nie poszli, Putek „doktor“ także nie poszedł, ale i chłopci pokazali mu figę.

Przed plebiscytem zaś spółka Stapiński—Putek—Sanojca, tak grantownie i przekonywująco zohydzali w „Przyjacielu“ Polskę i twierdzili Górnoszlazaków w przekonaniu, że Polska — to drugie więzienie i piekło, że aż wszystkie gazety niemieckie przedrukowywały te głowiciny na własne państwo w setkach tysięcy egzem-

plarzy, pomiędzy Górnoszlazaków je rozrzucano, co oczywiście pomogło, że znaczna część Górnoszlazaków nie głosowała za Polską.

W ostatniej zaś chwili, na parę dni przed podpisaniem pokoju i plebiscytem, kiedy zbolszewizowani robotnicy kolejowi w Królestwie za obce pieniądze strejk rozpoczęli, ażeby utrudnić rządowi zawarcie pokoju, a Witos się zdecydował na czyn stanowczy — zgnicenie strejku, — Stapiński pisał w „Przyjacielu“, że „kij ma dwa końce“, inaczej mówiąc, militaryzację kolei nazwał „kijem, który się powinien przeciwko rządowi odwrócić“. Tu już przeszedł p. Stapiński samego siebie. Bo żeby się już tak spodlić i wyzbyć wszelkich uczuć patriotycznych, polskich i ludzkich, aby przeciwko swojej Ojczyźnie i narodowi spiskować, ochcieć temsamem rewolucji i dalszej wojny, a temsamem łoz i nędzy ludu, na to potrzeba mieć czarne naprawdę sumienie, miedziane czoło, pozbyć się cienia uczciwości i wszelkiego wstydu. A mimo to są jeszcze osobniki co potrafia brouić Stapińskiego, co więcej, potrafia w jego organie „Przyjacielu“ wypisywać morały pod adresem rządu i... Piastowców! Oto niejaki p. Kaźmierczak, wójt z Bieńkówki zabawił się w dyplomację i w N-rze 16 „Przyjaciela“ rozpisuje się na temat „niedołęgów i szkodników“, przyzem oczywiście „szkodnikami“ są wszyscy, oprócz Stapińszczyków. Artykuł, podany sosem anty-endeckim, nie obchodziłby nas wiele, gdyby nie był przepełniony kłamliwymi podejrzeniami i twierdzeniami, zwróconemi przeciwko naszemu stronnictwu. Dlatego warto się zainteresować jego treścią, choćby dlatego, aby się dowiedzieć, co jest szczytem bezczelności. Biada więc naprzód p. Kaźmierczak, że się „trąbiło z hakiem niezmiernym hejnały zwycięstwa, zaniedbując sumiennej i gorliwej pracy na terenach plebiscytowych, gdzie należało podjąć silną agitację i uświadamiać ludność polską“.

Otóż stwierdzić należy, że w czasie najgorętszej walki plebiscytowej nie „trąbiło“ się zwycięstwa, ale ostrzegało się naród przed grożącym niebezpieczeństwem, robiło się wszystko, ażeby zwycięstwo wypadło po naszej myśli, a najlepszym na to dowodem jest fakt, że Piastowcy i wszystkie stronnictwa, nie wyłączając nawet socjalistów, wysłały na Górny Śląsk najęzszych mowców i agitatorów, którzy tam dzień w dzień pracowali i urządzili tysiące wieców. W tej pracy plebiscytowej, ciężkiej, połączonej z wielkimi trudnościami i niebezpieczeństwem życia, brakło tylko ludzi ze stronnictwa Stapińszczyków, co jednogłośnie stwierdzili wszyscy działacze i wszystkie gazety!

I jeżeli — jak zaznacza p. Kaźmierczak — „cały naród walczył tu, jak lew, o tę perłę ziem polskich, Górny Śląsk, i hojnie rzucono grosz ofiarowy, gdzie tylko kto się ruszył, w niezdecyzyjnym czy kościele, składał na plebiscyt“, to właśnie w tej agitacyjnej robocie i w ofiarności, nie było zupełnie Stapińszczyków widać, nikt z ich menderów nie urządził wiecu plebiscytowego i feniga na fundusz plebiscytowy nie złożył. „Przyjacieli“ w tym czasie nie urządził żadnych składek, gdy n. p. „Piast“ co tydzień drukował całe stronicie z wykazem datków, a w czasie, gdy Piastowcy urządzali po wioskach tysiące wieców plebiscytowych, Stapiński, Putek, Sanojca i oczywiście p. Kaźmierczak zastanawiali się nad tem, soby też nowego o Piastowcach napisać. Zresztą, niech

Cena kupna 18.000 Mkp. za mórg z drzewem i zasiewami, nie wliczając wymienionych wyżej budynków.

Cena budynków wedle oszacowania.

Majątek Smordwa i Berchy, gmina Młynów, powiat Dubno. Stacja kolejowa Dubno (10 km). Obszar przeznaczony na parcelację: 460 morgów roli, 40 morgów lasu, 900 m² dębiny i 160 m² spalu. Cena kupna 23.000 Mkp. za mórg wraz z drzewostanem (na 9 morgów roli i 1 mórg lasu).

Majątek Bokujma, gmina Ziahanin, powiat Dubno, stacja kolejowa Dubno. Obszar przeznaczony na parcelację: 400—500 morgów roli w jednym kompleksie. Właściciel oddaje 500 m² materiału dębowego bezpłatnie w grubościach 30—30 cm średnicy i w długości od 3 m. w górę.

Cena kupna wraz z drzewem 23.000 Mkp. za mórg.

Majątek Szczepiatynok Mały i Janiewiczze, gmina Poryck, powiat Włodzimierz Wołyński. Od stacji kolejowej Iwanicze 2 km, od Sokala 20—25 km. Obszar przeznaczony na parcelację: 800 morgów roli, 800 morgów łąk i 100 morgów stawu.

Cena kupna 22—25.000 Mkp. za mórg roli, 18—20.000 Mkp. za mórg łąki, około 10.000 Mkp. za mórg stawu i moczaru.

Majątkość Rzęśniówka, gmina Zaradzie, powiat Krzemieniec, stacja kolejowa Kornaczówka na linii kolejowej Zbaraż—Łanowiec. Obszar: 700 morgów roli (pierwszej jakości wraz z budynkami), dom mieszkalny, 2 budynki dla sianizy, jedna stodoła murowana, stajnia murowana, śluza betonowa pod przyszły młyn, spuszczone stawek. 100 morgów, obsiane cziminną, reszta obszaru obsiana jarzyną na polową przez ludność miejscową.

Cena kupna za mórg 22.000 Mkp. gotówką do 1-go sierpnia 1921, wraz z budynkami i połową zbiorów.

Informacyj co do tych majątków udziela Dyrekcja Towarzystwa Agrarno-Osadniczego, Lwów, ul. Halicka 21 i Sekcja Osadnicza Towarzystwa, Kraków, ulica Czysta L. 6, II p

Do

Panów naczelników gmin, Przewodniczących Kolek rolniczych powiatu tarnowskiego, oraz Członków „Plonu“!

Uprzejmie prosimy ogłosić na gromadach gminnych, iż Spółka „Plon“ zakupiła większą ilość mydła i świec, i towar ten sprzedawany będzie po cenach ogromnie niskich, tylko dla członków „Plonu“, którzy mają książeczki i pełny udział. Równocześnie prosimy ogłosić, iż w „Plonie“ znajdują się większe ilości grochu okrągłego, który sprzedawany jest dla członków i ludności biednej, po cenach niższych. „Plon“ stara się tak, jak zeszłego roku, o zakupno mąki taniej dla ludności biednej. Prosimy zaraz zrobić wykazy najbiedniejszej ludności i wykazy te złożyć w „Plonie“ do 30 maja b. r. Zawiadamiamy, iż „Plon“ przejął znaczną ilość taborów wojskowych (wozy, uprząż); rozsprzedać pomiędzy rolników zaczęło się w dniach najbliższych. Czynimy również starania o zakupno cukru, niezbędnie potrzebnego na czas zbioru jagód, sprowadzenie jednak zależy od zezwolenia rządu. W miesiącu lipcu otrzymać ma Spółka „Plon“ dla swoich członków sól bydłową. Sól jadalną wydają odnośnie Składnice. Dzięki naszej Spółce otrzymał powiat tarnowski w roku zeszłym i obecnym przeszło 60 wagonów zboża do siewu, 150 wagonów

ziemiaków do sadzenia i 20 wagonów mąki i to w czasie ciężkiego, przednowku. Spółka „Plon“ dostarczyła tak ludności powiatu tarnowskiego, jako też i okolicznych, znaczne ilości taniego płótna, skóry i butów, następnie nawozów sztucznych, oraz maszyn rolniczych, za przeszło dwadzieścia milionów marek. Przedstawiciele gmin niejednokrotnie wyrażali „Plonowi“ za swych zebraniach uznanie i podziękowanie za wyratowanie ludności powiatu od nędzy i głodu. Mamy niezłomną nadzieję, że i nadal odnosić się ludność będzie do „Plonu“ z całym zaufaniem.

Ludzie złośliwi, niepoczytalni i niezadrośni, za wieszczenie potrafili zorganizować i potrafili rzucić tak ogromną Spółką, pragną podkopać powagę i użyteczność, i zniszczyć z takim trudem jedną z najlepiej zorganizowanych i prowadzonych — jak wykazała skutecznie z „Patronatu“ — Spółek rolniczo-handlowych. Obowiązkiem każdego gospodarza-rolnika jest należeć do instytucji rolniczej, jaką jest „Plon“, który też w przeciągu tak krótkiego czasu zyskał sobie już ogólnie zaufanie u rolników, albowiem liczba członków wynosi przeszło 4 tysiące. Zapraszamy Was, bracia właściciele-rolnicy, byście stawili się gromadnie na zgrupowaniu członków Spółki w dniu 30 maja b. r. Na zebraniu tem będzie prezes Rady nadzorczej naszej instytucji, premier p. Witos. Pragniemy, by do Spółki „Plon“ należeli wszyscy rolnicy; pragniemy dla Spółki wybudować duże magazyny; pragniemy stworzyć w powiecie tarnowskim silną kooperatywę rolniczą, któraby była wzorem nie tylko, jak dotąd w Małopolsce, ale w całej Rzeczypospolitej polskiej; pragniemy ująć handel wszelkich artykułów rolniczych, a dostarczyć ludności niezbędnych towarów. Tak dyrekcja, jak i Rada nadzorcza dołożyły wszelkich starań w zorganizowaniu i ugruntowaniu spółki. Od Was, bracia rolnicy, wymagamy poparcia. Hasłem naszym niech będzie: „Swój do swego“

Dyrekcja:

Jan Juszkiewicz

Michał Bernas.

Wilhelm Wrześniowski.

Józef Bator.

Zastępca prezesa Rady nadzorczej:

Filip Włodok.

Komisja rewizyjna:

Jan Bednarz.

Kazimierz Suberlak.

Franciszek Tabeau

Składki.

Na Górny Śląsk:

Gmina Kaszów przez starostwo 3.800 Mkp. Zebrane na chrzcinach u pp. Ruchałów w Łyczanie za inicjatywą p. Jopa 740 Mkp., a mianowicie ofiarowali: W. Jop 100, Marja Jopowa 50, A. Olchowski 100, Julja Olchowska 50, Stanisława Ruchałowa 100, Janusz Jan 100, Ruchała Józef 100, Józef Janusz 100, J. Szczecina 40.

P. Józef Tatara z Głębowic — zebrane wśród dziatwy szkolnej 406 Mkp.

Na Dom ludowy im. Witos w Krakowie:

Dr A. Kuś od siebie i osób, nie chcących być wymienionymi, 1000 Mkp. Dochód z przedstawienia w Ryglicach 1500 Mkp. P. Boroń, naczelnik gminy Kaszów, 100 Mkp. Leon Hajduga z Kaszowa 100 Mkp. Składka w gminie Przeciszów 290 Mkp., a mianowicie: M. Makuch 50, W. Sanak 20, J. Knapik 20, S. Kuwik 5, S. Paweł 40, J. Wójcik 10, J. Sanak 20, Fr. Sanak 20, J. Skrobacz 10, S. Michałek

20, J. Parzymięso 20, Fr. Kościelniak 10, M. Skrobacz 20,
L. Molenda 20, K. Bartuś 5.

Mimo przeszkostw — robimy swoje.

Ciężkowice, w Chrzanowskim.

Z dniem, kiedy nasza Ojczyzna zmartwychwstała, kiedy padły trony cesarzów, synowie tej ziemi po strudzonej i wielkiej zawierusze wojennej powracali do swych domów, o ile te jeszcze pozostały w całości. Jak wszędzie, tak i u nas, wzięto się do pracy ekonomicznej, organizując się pod sztandarem Piastowskim. Zarząd Koła P. S. L. w Ciężkowicach nie zasypiał gruszek w popiele; przeprowadził wybory do Rady gminnej, idąc naprzód, poweli oczyszczać pozarastane chwasty po nieboszczce Austrii. Najbardziej piekącą sprawą był tutaj kościół, do którego musiano chodzić prawie siedm kilometrów, co sprawiało straszną trudność dla tutejszej ludności z różnymi obrządkami religijnymi, jak n. p. porzeby, śluby, chrzty i t. d.

Rada ludowa gminna widząc to, zaczęła organizować tymczasowy komitet budowy kościoła w Ciężkowicach, zbierając składki na takowy; były i są trudności w tak krytycznym czasie zaczynać coś podobnego budować, lecz po niespełna jednym i pół roku przyszliśmy do porozumienia z władzami duchownymi i udało nam się wprowadzić w życie żywy komitet budowy kościoła w naszej wiosce z przewodniczącym na czele, bardzo umiłowanym nam katechetą, ks. Andrzejem Mroczkiem z naszej parafji w Jaworznie i wielu innymi panami z jaworznickiego gwarectwa węglowego i dyrektorem fabryki cementu w Szczakowej, oraz kilku rolnikami i kolejarzami. Komitet ten wziął się nawiądkę do żywej pracy, zbierając materiały na upragniony mu cel i, jak się okazało, już w ubiegłym roku zakupiono ze składek nazbieranych:

Monstrancję za	42.000
puszkę	16.000
kielich	13.000
ornaty	17.000

otrzymano zaś od swojego rodaka, ks. Palucha, jeden ornat i wiele innych przyborów kościelnych, wartości około 12.000

czyli razem 100.000

i to w dniu obrania się komitetu wydatną pomoc uzyskaliśmy od gwarectwa węglowego w Jaworznie i od fabryki cementu w Szczakowej, bo około dwa miliony w gotówce i w kredycie, za co składamy w pierwszym rzędzie tym instytucjom, jakoteż wszystkim ofiarodawcom serdeczne „Bóg zapłać!”

Dnia 17-go kwietnia b. r. odbyło się tu uroczyste nabożeństwo na intencję budowy plebanji i powiększenia kaplicy, które odprawił czcigodny ks. Mroczek, przewod. komitetu, przyczem wygłosił piękną i pamiętną mowę do swych wiernych ze słowami jak ślubuje Matce Najśw. Nienastającej pomocy, iż nie przestanie pracować, dopóki świątynia jej tutaj nie stanie, gdyż tylko za jej pośrednictwem jest to możliwe. Żądając od komitetowych, rodziców i dzieci tej samej przyszłości, żonie poprzestaną razem z nim pracować, dopóki nie osiągną celu. Wszyscy uroczystie ze łzami w oczach ślubowali;

będzie to dzień dla nas pamiętny po wieczne czasy. Oby Pan Jezus dał długie lata dożyć naszemu czcigodnemu duszpasterzowi, A. Mroczkowi, jakoteż i przewielebnemu ks. prałatowi za pomoc.

Do Was zaś, kochani bracia ludowcy na wszystkich ziemiach polskich, uciekamy się z gorącym apelem, byście nam mogli przyjsć z pomocą, przynosząc nam chociaż po jednej cegiełce na zamierzony cel, a da Bóg za jakieś cztery miesiące dojdziemy do tego, że będziemy mieli swoją parafję, czego i Wam, kochani bracia, życzymy, składając z góry staropolskie „Bóg zapłać!” za ofiarowane datki.

Datki należy przysyłać pod adresem: Komitet budowy kościoła w Ciężkowicach, poczta Szczakowa, powiat Chrzanów.

Zasylając cześć i ludowe pozdrowienie, polecamy się J. Słusarczyk, przew. gm. R. L. P. S. L. i członek komitetu budowy kościoła w Ciężkowicach.

Posłowie ludowi przed wyborcami.

Rzezawa w Bocheńskim. W dniu 5 maja b. r. odbył się tu wiec przy udziale około 2000 ludzi, na którym złożyli sprawozdanie poselskie pp. posłowie: dr Kiernik i Rudnik.

Wiec zagał tutejszy kierownik szkoły, p. St. Polek, którego też jednogłośnie wybrano przewodniczącym. Następnie zabrał głos poseł dr Kiernik. Mowca ten, w przeszło półtoragodzinnym przemówieniu, omówił program P. S. L., a zarazem podniósł doniosłość ustaw uchwalonych przez Sejm i to ustaw w przeważnej części biorących w obronę małorolnych i bezrolnych. Mowa jego wywarła znakomite wrażenie. Nawet przeciwnicy polityczni nie ośmielili się przerywać mowy. Całe masy słuchały mowy z zapartym oddechem. Nic też dziwnego, że po ukończeniu, nawet ludzie z innych partyj, nie mogli powstrzymać się od wyrażenia podziwu i podziękowania.

Następnie zabrał głos poseł p. Rudnik. Mowca scharakteryzował walkę stronnictw w Sejmie, wykazał różnice poprawki w ustawach, jakie przeprowadzono, dzięki poparciu P. S. L. Dosadnie przedstawił walkę ze Senatem, jaką stronnictwo musiało stoczyć. Omówił jeszcze inne sprawy, z punktu w dzenia powiatowego i państwowego. Mowę zęsiście oklaskiwano. Potem zabrał głos dr Klimek, jako urządzony w tutejszej parafji. Wygłosił piękną i rzeczową mowę. Podniósł walkę klas posiadających, skierowaną przeciw ludowi robotczemu. Wspomniał także o największej boleści parafji, a mianowicie budowie plebanji, której to budowy gwałtownie się domaga tutejszy ksiądz proboszcz. Parafja tutejsza posiada znaczne dobra, bo do 200 morgów roli i łąk. Ludność jednogłośnie godzi się na to, aby sprzedać choć ze 20 morgów i wybudować plebanję, ale coż, kiedy na to nie chce się zgodzić ksiądz kanonik i konieczna chce cały ciężar włożyć na parafjan. Ludność widzi, że kościół i cmentarz są zupełnie zaniedbane, nie ogrodzone, i chce najpierw te świętości zabezpieczyć, a później przyjdzie czas i na plebanję.

Następnie przemawiał K. Puzia, Stojalowszczyk. Ten mowca chciał wydać świadectwo moralności dla stronnictwa i obecnych posłów. Odpowiedział mu dr Kiernik i oświadczył ku zadowoleniu wszystkich, że czułby się pokrzywdzonym, gdyby mu miał wydawać świadectwo moralności ten, który żyje z kobietą „na wiarę”. Następnie przemawiał

Gałka z Jodłówki, Kłus z Rzezawy, Klimek z Ostrowa Król. i Stachnik z Dąbrówki.

Później odczytał rezolucje dr Klimek, które jedno-głośnie przyjęto. Podnieść należy powagę i spokój, jaki panował w czasie wiecu; w tutejszej parafji jest dużo kolejarzy, którzy, jak widać, chętnie garną się pod sztandar P. S. L. Ze spokojem i taktem przysłuchiwał się obradom tutejszy ksiądz katecheta, i miał sposobność przekonać się, że nikt nie atakuje ani Kościoła, ani świętości katolickich.

S. S.

Mszana Dolna, w Limanowskim. W pierwszy dzień Zielonych Świąt odbył się w naszym miasteczku, na podwórku strażnicy, wspaniały wiec P. S. L. przy udziale przeszło 1.000 osób, tak z bliskiej okolicy, jak i z dalszych zakątków ziemi podhalańskiej.

Zgromadzenie zagał pod gołym niebem tutejszy dzielny działacz ludowy, p. Pechołek; przewodniczącym wybrano p. Ziębę, wójta z Glińskiego, sekretarzem p. Dudzik. Pierwszy zabrał głos poseł Łaskuda i omówił wyczerpująco pracę Klubu poselskiego P. S. L., poczem przemawiali: p. Czuba o Górnym Śląsku i p. Buch o organizacji. Następnie poseł Narceyz Potoczek omówił ważniejsze zagadnienia n z j polityki ludowej i państwowej, objaśnił cały szereg ustaw, wreszcie zachęcił do jedności i zgody w chłopskim obozie. W dyskusji zabierali głos pp.: Stochur, który piętnował jaskrawe nadużycia tamtejszej policji państwowej, jak n. p. zabieranie ludności bezprawnie ubrań i butów. W obronie policji stanął ks. Stabrawa, dostał jednak odprawę od posła Potoczka, że breni nadużyć, ale nie pokrzywdzonych. Uchwalono z entuzjazmem wotum ufności Klubowi posłów P. S. L., prezydentowi Witosowi, nadto rezolucję za wolnym handlem, cześć i pozdrowienie dla Górnoślązaków, wreszcie wezwanie do wszystkich odłamów ludowych, aby złączyły swoje siły, celem wywalczenia należnych praw ludowi. Okrzykiem na cześć wolnej, ludowej Polski, prezydenta Witosia i posłów ludowych, zakończono wiec, który na naszych górach sprawił niezatarte wrażenie.

Uczestnik.

Niedźwiedź, w Limanowskim. Mieliśmy tu w drugi dzień Zielonych Świąt miłą niespodziankę, ponieważ zjechali do nas pp.: poseł Łaskuda i delegaci P. S. L., celem urządzenia wiecu. Wiec rzeczywiście udał się wspaniale, gdyż po sumie zgromadziło się na obszernym rynku około 1.000 naszych dzielnych górali.

Otworzył zgromadzenie znany pisarz Podhala, p. Wi. Orkan, powołując na przewodniczącego Jana Barka, na zastępcę Józefa Zapalę, a na sekretarza Jana Kurieta, co zgromadzeni jednogłośnie potwierdzili. Pierwszy zabrał głos poseł Łaskuda i zdał sprawozdanie z czynności poselskiej tak swojej, jak i całego Klubu P. S. L. Następnie p. Czuba omówił w dłuższym wywodzie wszystkie sprawy, obchodzące lud, a więc: reformę rolną, walkę o rządy ludowe, o konstytucyjną, Górnym Śląsku, a wreszcie zachęcił do organizacji, oświaty i prenumerowania pism ludowych. W rezultacie zgłosiło się kilkunastu nowych prenumeratorów „Piasta“, ~~zobowiązano się rozszerzać to pismo na całym Podhala.~~ W końcu o organizacji mówił p. Buch, poczem uchwalono następujące rezolucje: Cześć i uznanie prezydentowi Witosowi, wotum ufności posłowi Łaskudzie i całemu Klubowi P. S. L., pozdrowienie dla dzielnych braci Górnoślązaków, za wolnym handlem i zniesieniem ustawy Kasach chorych. W końcu p. Kurieta podziękował imieniem zebranych tak posłowi Łaskudzie, jak i przybyłym delegatom P. S. L., poczem przewodniczący wiec rozwiązał, a poseł Łaskuda jak i pp. delegaci, długo jeszcze udzielali ludności

rozmaitych porad i wyjaśnień. Wiec ten najlepiej dowiódł, że ludność Podhala stoi silnie przy P. S. L.

Obecny

Z Tarnowskiego.

Dnia 1 maja odbył się w Skrzyszowie wiec sprawozdawczy posła Kręzła, na który przybyło kilkaset ludzi.

Dnia 8 maja odbył się wiec o godz. 1 po południu we Woli Rzędzińskiej, któremu przewodniczył p. Stanisław Drwal, a sytuację polityczną w państwie przedstawił pp.: dr Czech, Starzyk Ignacy, Franciszek Gawin. W dyskusji zabierało głos kilkunastu miejscowych gospodarzy.

Tegoż dnia o godz. 5¹/₂ po połud. odbył się na Rzędzinie wiec, któremu przewodniczył p. Gawin Franciszek, wójt z Rzędzina, a referat o sytuacji politycznej wygłosił dr Czech, poczem wywiązała się dyskusja. Na wiec przybyło parę tysięcy ludzi obojga płci.

Dnia 15 maja odbył się w Jodłowej po godz. 9¹/₂ rano wiec sprawozdawczy posła Adama Kręzła. Tysiące ludzi obojga płci słuchały w skupieniu wywodów posła Kręzła i dra Czecha. Tamtejszy wikary starał się w karczemny sposób rozbić obrady zapomocą kłótni z mowcami, ale każde jego odezwanie się zostało odparte przez p. Kręzła i Czecha ku wielkiej radości wielotysięcznej rzeszy zgromadzonego ludu. Widząc ks. wikary, że nie da rady, poszedł po pomoc tamtejszego proboszcza, ale ten odmówił współudziału w odbijaniu wiecu ludowego. W dyskusji przemawiali między innymi: p. Jan Warzecha, p. Kazimierz Kapłon i wielu innych.

Tegoż dnia odbył się po południu o godz. 5 w Lubczu publiczny wiec pod gołym niebem, któremu przewodniczył p. Trojan. P. poseł Kręzł złożył sprawozdanie poselskie, a p. dr Czech, nawiązując do wywodów posła, przedstawił sytuację polityczną. W dyskusji zabierało głos wielu mowców z pośród miejscowych gospodarzy.

Dnia 16 maja o godz. 9¹/₂ rano odbył się pod gołym niebem w Ryglicach publiczny wiec. Po zagajeniu przez tamtejszego kierownika poczty, p. Romualda Reichelta, wybrano prezydium, składające się z p. Jana Wirtla, kierownika szkoły, jako przewodniczącego, p. Konstantego Sowińskiego i p. Romualda Reichelta, jako sekretarza. Sytuację polityczną, w związku ze sprawą reformy rolnej, przedstawił pp.: poseł Adam Kręzł, dr Michał Czech, Romuald Reichelt i Wirtal. W dyskusji przemawiali zgodnie z referentami: ks. proboszcz Wyrwa, p. Wautuch Michał z Jodłówki i wielu innych.

Na wszystkich tych wiecach uchwalono jednogłośnie przez akklamację następujące rezolucje:

Wyrazić naczelnikowi państwa, Józefowi Piłsudskiemu, i premierowi, Wincentemu Witosowi, cześć i podziękę za ich nieustrudzoną pracę przy budowie szerokiej i potężnej Polski i utrwalanie demokracji.

Domagać się jak najszybszego przeprowadzenia reformy rolnej i forsownej pracy nad skolonizowaniem kresów.

Domagać się od rządu, aby poczynił energiczne kroki u rządu sowieckiego, aby jeńcy wojenni zostali natychmiast odesłani do Polski.

Wezwać rząd, aby wszystkie siły swoje wyteżył w kierunku odbudowy państwa, a w szczególności, żeby przeschodził lichwie drzewnej i postarał się o drzewo budulcowe i stałowe dla ludności.

Domagać się od Sejmu, aby przy uchwalaniu ustawy służby wojskowej wprowadził ~~akt~~ organizację siły zbrojnej państwa, która by wychowywała ~~siły~~ ~~ochrony~~, a nie pionki, jak to czyniły armie ~~obce~~.

Domagać się od czynników kompetentnych zniki opłat od uprawy tytozu dla własnej potrzeby włościanstwa.

Domagać się jak najszybszego wprowadzenia wolnego handlu.

Domagać się rozszerzenia ustawy o bezpłatnem nadaniu ziemi żołnierzom na kresach także na wszystkich, którzy chcą kresy zasiedlić i tam gospodarować.

Domagać się, aby wymiar podatków odbywał się sprawiedliwie i równomiernie i aby komisje szacunkowe powołane s. pośród obywateli, wybierała cała ludność.

Listy.

Z Wielickiego. W powiecie wielickim jest straszne rozgoryczenie na posła socjalistycznego p. Klemensiewicza, a to z powodu, że przed niedawnym czasem tenże poseł krzychał na zgromadzeniach i przy pochodach wywieszał tablice z napisami: „ziemia dla chłopów“, szczególnie dla służby i małorolnych.

Po niedługim czasie tenże sam poseł Klemensiewicz zmienia zasadę i kupuje dobra ziemskie w powiecie wielickim, w gminie Sygneczów. Służba dworska, inwalidzi i małorolni miejscowi zostali zaś takimi samymi biedakami, jakimi byli przed uchwaleniem reformy rolnej.

Rozgoryczenie jest tem większe, że ludzie, nawet tuż pod Krakowem, nie mówiąc o kresach, siedzą jeszcze od początku wojny w norach ziemnych i rząd w wolnym tempie przychodzi im z pomocą, natomiast zaraz po zakupie dworu przez p. Klemensiewicza rząd przychodzi mu natychmiast z pomocą i samochody kursują w szalonym tempie z Krakowa do Sygneczowa, zwożąc mu materiał budowlany, t. j. drzewo, deski, cegły, sztachety na ogrodzenie, gwoździe i t. p. rzeczy.

Nie koniec na tem. Powiat tutejszy został ogolony ze środków żywności z powodu nałożenia wysokiego kontyngentu zboża, a szczególnie na wsi pomiędzy bezrolnymi i małorolnymi, gdyż nie dostają żadnej aprowizacji. Tymczasem p. poseł Klemensiewicz dostaje asygnatę z urzędu gospodarczego w Krakowie na pobór 100 ct. m. owsa dla koni i 70 ct. m. zboża chlebowego kontyngentowego po cenie maksymalnej. Wymięta się resztki zboża z magazynów powiatowych i pobiera jednostka za co? Czy za to, że jest posem socjalistycznym, a dziesiątki tysięcy ludności w powiecie głoduje i szerzy się tyfus. Rozgoryczenie jest tem większe, że bardzo dużo rolników nie oddało w terminie, t. j. do 25 sierpnia przeznaczonej im 1/4 części zboża wyznaczonego kontyngentu, zostali ukarani, na przykład za nieoddanie 19 kg zboża na 3000 Mkp. grzywny i 7 dni aresztu, chociaż ten rolnik nie był opornym, lecz nie był w stanie na tenże czas wymłócić, bo sam w podaszłym wieku, chorowity, a synowie poszli brouić matki ojczyzny; takie zboże, złane potem chłopskim i pokutą aresztu, zabiera masowo obszarnik, naturalnie po maksymalnej cenie, a nędzarz z miasta i wsi musi kupować po cenach paskarskich.

Na razie tylko tyle, bo nie chcą zajmować dużo miejsca w gazecie.

Gołąb.

Zakopane. Zakopane zawsze czułe na wszystko, co się w Polsce i dla Polski dzieje, z oburzeniem przyjęło wiadomości krzywdząca Polskę na Górnym Śląsku, i w krótkiej manifestacji dało wyraz swego protestu przeciwko krzywdzie. Za protestem nastąpił czyn. W niedzielę 8 maja zebrał się uroczysty wiec po sumie przed kościołem, który miał dać sposobność społeczeństwu zakopiańskiemu do postanowienia szynanej pomocy dla bohaterskich braci, walczących dla Pol-

ski w imię sprawiedliwości na Górnym Śląsku. Wiec zebrał prezes Związku Górali, p. Franciszek Pawlica. Gośćca przemawiali mówcy, między innymi p. poseł Wojciech Roj, Jacek Pęksa, imieniem rzemieślników p. Józef Miś i inni. Owocem wiecu były następujące rezolucje:

1) Wiec mieszkańców Zakopanego i gości z całej Polski, odbyty dnia 8 maja b. r., protestuje jak najuroczystej przeciwko krzywdzącemu projektowi komisji aljanckiej w sprawie Górnego Śląska.

2) Wyraża cześć i hołd braciom Górnoszlązakom za ich ofiarne poświęcenie i przywiązanie dla ojczyzny Polski.

3) Wiec apeluje do rządu polskiego, by jak najenergiczniej wziął w obronę powstańców.

4) Wiec uchwała, by dawny komitet obrony państwa podjął akcję zapomogową dla ofiar na Górnym Śląsku.

Wiec zakończono „Rotą“ oraz gorącymi okrzykami na cześć bohaterów Górnoszlązaków.

Szafłary (z Podhalu). W. Jedne z ostatniek niedzieli kwietnia zrobili w nasej wsi nasi duchowni pogadankę, a inacej powiedziawszy, nagonka owieczek do kosara stronnictwa ludowa-katolickiego. Po zagojeniu urociwości zaczęło się odśpiwowanie wsićkik grzechów, jakie ludowcy porobili; ludziska słuchali tego wsićkiego ciekawie, przeważnie stare baby, bo jaze gąby potwierzały, ale nobardziej to sicksko przypadło do serca panu Majowskiemu, bo przyswiał, że to ta tak musiało być, kiedy tak godajom na ludowców, a że sie Majowski na ludowca zna, to my sie ta przekonali haj; nie wiem, cy on sie ty baby spytał, abo kogo inego, wtoczy to posłowie zrobili, co jego baba brała od Austryjoków zosićki za kiesa on był na wojnie w Hamaryce i niedowne sie wrócił, ino zaś nie tak, jake ini z wojny. Po wypowiedzynin sicksik tyk nieprawość przystąpiono do założynio Związku katolicko-ludowego w nasej wsi; wybór do zarządu był troche trudny, bo ta nie wsićka tak myślą, jako Majowski, ale że Majowski nabroi takiego przekonania, tak został głową zarządu; utworzono takze haj i sekretorz, co to sie umie podobno i krzyzem podpisać. Przy końcu tego wsićkiego zacyni zapisować ludzi, ale jas nie wiem, na co, bo sie ludziska zacyni pchać ze szkoły do polz i między sobą i mnie tys wypchali; ciekawiło mie bardzo, na ce tyz to zapisowali, alek sie haj ni mok z nikogo dowiedzieć; rzeko że to musieli zapisować na te zużle, co nom ta haj poseł Majej łonskiego roku obiecoł, abo tez moze na jakie kropole plebiscitowe, bo ta bez tyk zużli abo i kropoli to stronnictwo małą pociecha bedzie miało w nasej wst.

Bo my ta prawie—haj—same chłopcy. *Obecny.*

INŻYNIER BOLESŁAW SKĄPSKI

Kraków, ulica Kremerowska 10, I p. Tel. 2550.
upoważniony przez Główny Urząd Ziemiński, przeprowadza parcelacje majątków. 359 9 10

Wózki nowe bez resorów sprzedaje kowal Szym-ski. Kraków, ulica Rakowicka 11. 538 2 3

Unleważnia się zgubione papiery wojskowe Jakóba Szwarcza, Kraków, ulica Szeroka. 616

Unleważnia się zgubioną kartę wojskową Tomasza Boloza, ur. 1898 r. w Kekuszcze, powiat Nowy Sącz. 615

Unleważniam kartę zwolnienia tymczasowej demobilizacji. Ludwik Sroka, Zabrze, powiat Dąbrowa. 614

Unleważnia się skradzioną kartę zwolnienia Nr 2.574 Władysława Peszko z Pantalowic, p. Przeworsk. 592

Adwokat dr Krzakowski

Kraków, ulica Wiślna 4. 7 34 0

Baczność Sklepy Kółka rolniczego!

Zgłaszajcie się na agencje za wysoką prowizją do Apteki Redera, Kraków, ulica Karmelińska 23. 587 2 2

Atrament w pastykach i proszku

mydła toaletowe, kosmetyki, mydło do prania, kici, pasty do obuwia, farbki, poleca za zaliczką pocztową przedsiębiorci fabryki: 470 5 5

Tadeusz Solecki

W PAJĘCZNIĘ — ZIEMIA PIOTRKOWSKA.

benzynowe, marki 'Köraus' — o sile 6 HP, przewoźne, zupełnie nowe, do poruszania wszelkich maszyn rolniczych, małych tanców i młynów, dostarcza natychmiast ze składni w Krakowie:

544 Jeneralna Reprezentacja A. Romer, Kraków, ul. Długa 74.

Ogłoszenie licytacji.

Dnia 4 czerwca b. r. o godzinie 10 rano odbędzie się licytacja realności lwh 44 w Kalwarji Zebrzydowskiej, obejmującej dom parterowy z piecem piekarskim, sklepem, budynkami gospodarczymi i kawałkiem gruntu. Cena wywołania 1,900,000 Mk p. 531 2 3

Sąd powiatowy, Oddział I.

Kalwarja, dnia 10 maja 1921 r.

Popierajcie przemysł krajowy!

najlepszej jakości w paczkach, — pocztą, opłatnie, za zaliczką

5 kg za 700 Mk p.

Mydełek pięć tuzinów (około pięć kg) za 1.440 marek pol. poleca firma: 570 1 5

S. BINZER, Kraków, ulica Radziwiłłowska L. 15.

OLE i wszelkie przybory pszezelne WIRÓWKI do mleka

4 wazelkie artyst. w zakres młeczarstwa wędzace. 573 2 2

LUDWIK MIESZKOWSKI

W WARSZAWIE — PLAC TRZECH KRZYŻY L. 8.

Firma nabywa miód i wosk w każdej ilości.

WYROBY TRAKCIKIE

poleca firma: Józef Jórasz, poczta Korczyn, Nr 319, obok Krosna, Małopolska. 546 3 4

Próbki przesyła za nadesłaniem 50 Mk.

Wszech nauk lekarskich 585 2 2

Dr ZYGMUNT LUDMIRSKI

były lekarz szpitali wiedeńskich i krakowskich, przyjmuje chorych, jak dawniej, w Krakowie, ul. Karmelińska 31, od godziny 9 do 11 przedpołudniem i od 3 do 5 po południu.

ODEZWA.

Dla wybudowy kresów wschodnich potrzeba inżynierów, architektów, budowniczych, leśników, techników, rachunkowców, przedsiębiorców, rzemieślników i wyszkolonych, biurowych sił pomocniczych.

Przyjmie się tych, którzy, oprócz energii zdobycia sposobności uczciwej i rentownej pracy, rozumia i czują, że na naszych kresach spełniać należy ideały postawienia.

Stanowiska wyznaczy się w miastach kresowych. Warunki będą oznaczone indywidualnie. W zasadzie postanowiono: płace wyższe od tutejszych, zwrot wszelkich wydatków, podróży i przeniesienia, ułatwienia i udogodnienia życiowe, aprowizacyjne i mieszkaniowe.

Zgłoszenia na razie tylko pisemne (z podaniem adresu, studjów, krótkiego opisu dotychczasowych zajęć, odpisu metryki, ilości rodziny i ewentualnie szczegółowych warunków) przesyłać proszę pod adresem: Inż. L. Kamiliński, dyrektor odbudowy, Kraków, Krzysztofory. 1859

Parcelacja.

Ważne dla osadników, małorolnych, służby dworskiej i t. d.!

Na mocy upoważnienia Głównego Urzędu Ziemińskiego w Warszawie z dnia 30 października 1920 r., L. 16.789 II Oddział parcelacyjny Ziemińskiego Banku Kredytowego we Lwowie, dawniej przy ulicy 3-go Maja L. 12, obecnie w budynku bankowym przy ulicy 3-go Maja L. 5, parcelację prowadzi na dogodnych warunkach. Udziela pożyczek hipotecznych na zakupione grunta, jak również wyrabia pożyczki z państwowego funduszu osadniczego.

Transakcje, wykonane przez Oddział parcelacyjny Ziemińskiego Banku kredytowego we Lwowie, nie wymagają osobnego zezwolenia rządu.

W razie potrzeby pośredniczy Oddział parcelacyjny w udzielaniu kredytu właścicielom dóbr ziemskich na cele oddłużania majątków, na parcelację przeznaczonych.

Wszelkich informacji, dotyczących parcelacji, kupna i sprzedaży majątków ziemskich, udziela odwrotnie, pisemnie lub ustnie w biurze od godziny 9-tej rano do 3-ciej po południu. 607 1 3

L. cz.: U. 216/21.

604

WYROK.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej!

Sąd powiatowy w Kolbuszowej wydał, wskutek oskarżenia, wniesionego przez funkcjonarjusza prokuratury państwa, przeciw Wojciechowi Olesiovi o przekroczenie z art. 19 ust. z dnia 2 lipca 1920 r., L. 67, Dz. u. Rzpltej Polskiej, w przytomności funkcjonarjusza prokuratury państwa, Augustynowicza, jako oskarżyciela publicznego, w obecności oskarżonego, Wojciecha Olesia, po przeprowadzeniu w dniu dzisiejszym rozprawy głównej, na wniosek oskarżyciela publicznego na ukaranie, następujący wyrok:

Wojciech Oleś, lat 46, urodzony i zamieszkały w Jagodniku, rzymsko-kat., żonaty, bezdzietny, gospodarz na 5 morgach ziemi, analfabeta, syn Kazimierza i Petroneli, nie karany, winien jest przekroczenia z art. 19 ust. z dnia 2 lipca 1920 r., L. 67, Dz. u. Rzpltej Polskiej, którego się dopuścił przez to, że w marcu b. r. w Cmolasie za artykuł powszechnego użytku, jakim jest łubin, żądał rozmyślnie ceny oczywiście nadmiernej, bo 160 Mk za 25 kg łubinu, a 350 Mk za litr koniczu nasiennego, i za to skazany zostaje, po r. 19 i 29 tej samej ustawy, na grzywnę w kwocie 1.500 Mk z tem, że w razie nieściągalności grzywny kara aresztu przez 14 dni wykonaną zostanie, a w myśl § 389 p. k. na ponoszenie kosztów karnych.

Zarazem po myśli art. 32 tej samej ustawy zarządza się ogłoszenie tenoru wyroku na koszt oskarżonego w tygodniku „Piast”, oraz wywieszenie przez dni 14 na drzwiach domu oskarżonego.

Sąd powiatowy, Oddział V.

Kolbuszowa, dnia 18 kwietnia 1921 r.

ZAWIADOMIENIE.

Dnia 28 maja 1921 r. odbędzie się

WALNE ZEBRANIE

Spółki hodowców drobiu w sali Stowarzyszenia „Jutrzenka” w Pilźnie. Początek o godzinie 3-ciej, względnie o 4-tej, po południu bez względu na ilość członków.

PORZĄDEK DZIENNY:

- 1) Zagajenie;
- 2) Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zebrania;
- 3) Sprawozdanie Dyrekcji;
- 4) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej, przyjęcie rachunków i uchwalenie absolutorjum;
- 5) Uchwalenie wysokości dywidendy;
- 6) Rozdział zysków;
- 7) Sprawa organizacji Spółki;
- 8) Wybór członka Rady zawiadowczej;
- 9) Wybór członków Komisji kontrolującej;
- 10) Sprawa podwyższenia udziałów;
- 11) Wnioski i interpelacje członków.

Pilzno, dnia 8 maja 1921 r.

Spółka hodowców drobiu.

Prezes:

597

Franciszek Zbyszewski mp.**Wracają z Ameryki rodacy nasi**

k którzy nauczyli się tam w fabrykach dobrze, tanio i prędko pracować. Złączyli się oni w Stowarzyszenie mechaników polskich z Ameryki i jest ich już przeszło 13.000!

Nie gadaniem, lecz czynem pomagają oni Ojczyźnie! Dotychczas zatrudzili już w Polsce kilka swoich własnych fabryk, które wyrabiają różne maszyny i narzędzia rolnicze, jak: młotarki, sieczkarki, wialnie, kieraty, obrabiarki do drzewa i metali, traktory czyli pługi motorowe 6-kołowe, garażki i t. p. Niema lepszych i tańszych maszyn i narzędzi nad te, które wyrabiane są we własnych wytwórniach Stowarzyszenia mechaników polskich z Ameryki.

Kto potrzebuje i chce kupić, niech napisze list pod adresem:

Centrala handlowa Stowarzyszenia mechaników

w Warszawie, ul. Marszałkowska 46. 613 1 4

WALNE ZGROMADZENIE

członków Spółki rolniczo-handlowej „Plon” w Tarnowie odbędzie się **dnia 30 maja 1921 r.** o godzinie 11-tej przed południem w sali „Sokoła” w Tarnowie.

PORZĄDEK DZIENNY:

- 1) Zagajenie i odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia;
- 2) Sprawozdanie Rady nadzorczej;
- 3) Sprawozdanie Dyrekcji;
- 4) Sprawozdanie z lustracji, przeprowadzonej przez lustratora Patronatu;
- 5) Sprawozdanie Komisji rewizyjnej i wniosek na udzielenie absolutorjum Radzie nadzorczej i Dyrekcji;
- 6) Rozdział czystego zysku;
- 7) Uchwalenie wysokości udziałów;
- 8) Wybór członków Rady nadzorczej;
- 9) Wybór 4 członków Komisji rewizyjnej;
- 10) Wnioski i interpelacje.

W razie braku kompletu odbędzie się powtórne Zgromadzenie w tym samym dniu i lokalu o godzinie 12 w południe. Wstęp na salę i udział w obradach dozwolony tylko członkom za okazaniem książeczki udziałowej, opiewającej najmniej na 100 Mk p.

Tarnów, dnia 15 maja 1921 r.

618

Sekretarz:

Jan Juszkiewicz.

Prezes Rady nadz.:

Wincenty Witos.

Brony podwójne i potrójne marki Hoffherr-Schranz, 578 2 3

Babki i młotki wagi 600 gr do kos,
Pługi żelazne marki Hoffherr-Schranz,
Prasy do słana „ „ „
Oseki czarne i białe „ „ „

NADESZŁY.

„TRAMAR“, TOWARYSTWO HANDLOWE
WIEDEŃ I,
HAMBURG, BUDAPEST, BUKARESZT, ZAGRZEB.

Skład na Polskę:

W KRAKOWIE — ULICA ŚW. SEBASTJANA L. 16.
Telefon Nr 2389.

603

W następnych numerach będzie na tem miejscu ogłoszenie — mydło do prania „Fat“.

Kosy, sierpy, oseki, widły, łopaty, łańcuchy, siekiery, piły, miechy kowalskie, papa dachowa — gwoździe i narzędzia techniczne — poleca: 415 4 5

Handel żelaza M. KIERSKI**WE LWOWIE — PASAŻ MIKOLASCHA.**

Doskonałe maszyny do szycia, opony i węże do rowerów, wszelkie instrumenta muzyczne, aparaty i przybory fotograficzne pierwszorzędnej jakości, poleca po cenach umiarkowanych:

JÓZEF KUKULSKI**JASŁO, UL. KOŚCIUSZKI. 577 2 2****DLA KRÓW** mleczny proszek „Wakeryna“.

„Wakeryna” zwiększa wydajność dobrego mleka z dużą zawartością tłuszczu. „Wakeryna” zwiększa wydajność masta. „Wakeryna” wzmacnia organy trawienia, poprawia apetyt i chroni od chorób. Dodawajcie do paszy krowom „Wakerynę”, a będziecie mieli dużo dobrego mleka i masta. — Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych. Główny skład: Apteka St. i K. Wągrowskich i A. Kadecza w Warszawie, ulica Chłodna 16. — Wysyła się również za zaliczeniem pocztowym. 460 4 10

DOM ROLNICZY

ZASTĘPSTWO PROŚCIEJOWSKIEJ FABRYKI
MASZYN ROLNICZYCH F. WICHTERLEGO
NOWY SĄCZ, UL. HOFFMANOWEJ 1

poleca: Kiersty kryte 1- i 2-konne Wichterlego 7 Z. I.
Młocarnie kieratowe z wytrząsaczami i sitem na kół-
kach przewozowych, słynne 1 M. R. 18 Wichterlego —
Młocarnie ręczne L. M. K. Wichterlego. — Przystawki
uniwersalne. — Kompletne garnitury młocarniane z pa-
sami skórzanymi Wichterlego. — Młyńki do czyszcze-
nia zboża krajowe. — Sieczkarnie ręczne i kieratowe.

UWAGA: Cenników nie wysyłamy. Zaraz zamówić
219 20 0 i zadatkować, bo zapasy na wyczerpaniu.

Nadszedł transport pługów i kultywatorów
czeskich.

Udzielamy kredytu rzetelnym gospodarzom.

Dachówki cementowe

znakomitej jakości, dostarcza w do-
wolnych ilościach z własnych pra-
cowni:

„ŻEGLUGA POLSKA“ S. A.
KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY 19.

Pracownia i magazyn w Podgórzu,
na Zabłociu, za barakami wojsko-
wymi. 571 2 3

WAŻNE P. T. ROLNICZY!

Z powodu trudności przewozowych oraz braku wagonów
najwyższy czas zamawiać obecnie pod zasiewy wios-
senne z braku innych nawozów, by takowe na czas
otrzymać: 10 68 0

**kainit, sole potasowe wysoko-
procentowe, gips nawozowy**

bardzo skuteczny nawóz, nadający się pod wszystkie
uprawy i do każdej gleby. — Dostarcza się tylko cało-
wagonowe posyłki każdego gatunku.

MATERIAŁY BUDOWLANE:

wapno, cement, gips murarski i sztukaterski,
dachówka asbestowa, asbest, żenit. Wszystkie
tylko w ładunkach całowagonowych z szybką dostawą,
poleca firma protokółowana:

Ant. BODUCH

hurtowna sprzedaż oraz skład nasion i nawozów sztu-
cznych, artykułów budowlanych i narzędzi rolniczych
ŻYWIEC, RYNEK 22; obok kościoła farnego.

MATERIAŁY BUDOWLANE
z piasku i cementu są trwałe
i tanie 376 7 10

Udoskonalone maszyny do wy-
robów cementowych: dachów-
ki, cegły, pustaków, rur, cem-
browin i t. p. Sikawki i na-
rzędzia strażackie poleca:

Fabryka maszyn RZEWSKI I S-KA
Warszawa, Ordynacka 7.

Rok
założenia
1892.

Odniesiona za
polskie miody
na wystawach
w Paryżu.

Pasieka

Fabryka miodu pitnego

Spółka z ograniczoną poręką

Kraków, Dzielnicą XVII, ulica Mazowiecka 43

poleca swoje znakomite wyroby.

Zaądać ofert od Reprezentacji:

ZYGMUNT MACHAUF
KRAKÓW, ULICA WARSZAWSKA L. 3.

Sprzedaż tylko hurtowna. 432 5 5

Znakomite wirówki szwedzkie
„SVECIA“
„VIKING“
„RIVAL“

odznaczają się szczególnie przez
najdokładniejsze odfuszczenie mleka,
nader lekki bieg, uproszczona ooczy-
szczenie i silną budowę.

ADOLF KAPPELLNER I BRAT
BIAŁA-BIELSKO.

Ilustrowane cenniki wirówek wysyłamy na za-
żądanie bezpłatnie. 554 3 10

ŚWIERZBĘ

najpewniej usuwa w ciągu
kilku dni bezwonny „**SCABIN**”.
„Scabin” nie brudzi bielizny i nie zanieczyszcza po-
ścieli, lekko zmywa się wodą, a bielizna z łatwością
się wypiera. Sprzedaż w aptekach i składach aptecz-
nych. Główny skład: Apteka St. i K. Wągrowskich
i A. Kadcza w Warszawie — ulica Chłodna L. 16.
461 4 10

Dachówki „Wiek”

Fabryka wyrobów asbestowo-cementowych
Jan Jack i Spółka

wyrabia obecnie dachówkę z czystego asbestu,
która się równa przedwojnemu wyrobowi.

Biuro sprzedaży na Małopolskę
Lublin asbestowo - cementowego „**WIEK**”:
Kraków, ul. Zwierzyniecka 6.

Telefon Nr 1330. 599 1 3
Adres telegraficzny: „Lupek—Kraków”.

ALBIN JAWORSKI
Handel naczyń kuchennych
oraz artykułów dla gospodarstwa domowego
KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY 24
Telefon Nr 22. Konto P. K. O. w Warszawie Nr 141.374.

PIERWSZA WYTWÓRNIA POLSKA.

DZIAŁ METALOWY: 584 2 3

Lodowni pokojowych — Łóżek żelaznych skład-
nych i stałych — Konewek ogrodowych — Wanien
cynkowych oraz nastadówek — Umywalek —
Baniaków do bielizny — Włader cynkowych —
Skopców — Szafików i konewek wszelkiego
rodzaju — Balij do prania bielizny i różnych arty-
kułów metalowych, niezbędnych do użytku domowego.

DZIAŁ DRZEWNY:

Wałki do ciasta — Stolnice — Półki do naczyń
różnych systemów — Deski do mięsa — Deszczółki
do jarzyn — Pałki do mięsa w kilku odmianach —
Kompletne łyżniki — Wieszadła do ściere-
czek — Koryta do prania bielizny — Koszyczki
na noże i widelce — Łyżki — Montewki — Wa-
rzechy — Szatkownice do jarzyn i do kapusty.

KOMPLETNE WYPRAWY KUCHENNE.

Naczynia aluminiowe, emalowane i porcelanowe —
Lafarńe stajenne, pokojowe, ręczne i siupowe —
Bańki na mleko — Centryfugi — Skopce cynowe.

Powyżej wymienione rzeczy poleca się hurtownie. —
Dla P. T. Kupców, Składnic, Kółek rolniczych, Koo-
peratyw, Związków i Zrzeszeń zawodowych ceny fab-
ryczne. — Wysyłka na prowincję natychmiastowa. —
Ceny oraz rysunki na żądanie odwrotnie wysyłam.

Adwokat krajowy 1174 17. 6
Ochronca w kam. i wojsk.

Dr W. Kahl
Kraków, ul. Podwale 3
parter (obok Biura Urzędu pocztowego).

Mąka amerykańska

Ryż

Tłuszcze

Zboże zagraniczne
i krajowe

Ziemiaki

Maszyny

**i narzędzia
rolnicze**

poleca:

„POLIMEX”
POLSKI ZWIĄZEK HANDLOWY

Centrala:

Lwów — plac Marjacki L. 5.
Telefon Nr 293.

Oddziały: **Warszawa,**
Gdańsk,
Śalatyń,
Podwoleczyska.

591 1 2

White

Star

Line

Gen. Reprezent. „OCEANIC“

Przedstawic. na Polskę:

S. A. „Bałtyk“

Warszawa, Marszałkowska
L. 132. Tel. 282-85, 282-89.

Adres telegr.: »Zegbał«

White Star

Dominion

Line

Podróż do Ameryki na największych i najszybszych okrętach, urządzonych według najnowszych wymagań, z wszelkimi wygodami, wielkie, oddzielne pokoje, znakomite pożywienie, telegraf bez drutu i t. d. Przejazd z Warszawy do Kanady przez Antwerpię, Rotterdam lub Gdańsk kosztuje tylko 120 dolarów; do Nowego Jorku, Bostonu lub Filadelfji tylko 140 dolarów, wraz z kosztami kwatrantanny i całkowitem utrzymaniem na statku i w porcie.

Okręty odchodzą co trzy dni. Podróż okrętu »Olympic«, mieszczącego 5.200 osób, trwa tylko 4 $\frac{1}{2}$ dnia.

Najbliższe odjazdy: Z Antwerpii do Nowego Jorku na okrętach: »Olympic« 4 maja, »Celtic« 14 maja, »Adriatic« 18 maja, »Olympic« 25 maja, »Cedric« 28 maja, »Celtic« 11 czerwca, »Olympic« 15 czerwca, »Adriatic« 22 czerwca; do Kanady na okrętach: »Vedic« 23 kwietnia, »Megantic« 7 maja, »Canada« 21 maja, »Megantic« 4 czerwca, »Canada« 18 czerwca.

FILJE otwarte w miastach: BRZEŚĆ LITEWSKI, WILNO, LWÓW.

Informacyj udziela się w miastach Polski: 1) Białystok, Bielsk, Brody, Brześć Litewski, Chełm, Dubno, Kobyń, Kowel, Krzemieniec, Luck, Pińsk, Prużany, Równo, Wołkowysk, Włodzimierz Wołyński; 2) Baranowicze, Nowogródek, Słonim, Wilejka, Wilno; 3) Bielsk, Drohobycz, Jarosław, Kraków, Lwów, Nowy Sącz, Przemyśl, Rzeszów, Śniatyn, Stanisławów, Tarnów, Tarnopol, Zbaraż. 418 4 4

„P L O N“

ROLNICZA SPÓŁKA HANDLOWA

Tarnów, ulica Targowa. Telefon Nr 69

ma na składzie wszelkie **maszyny rolnicze, nawozy sztuczne, wszelkie nasiona warzywne, oraz większe ilości: łubinów, wyki, seradeli, tataraki, prosa, fasoli, bobu, grochu okrągłego. Pasze treściwe (melasa, otręby).**

Sklepy zaopatrzone w najpotrzebniejsze towary: **Płótna, skóry, żelazo, naczynia kuchenne, koła wozowe, uprząże i t. p.**

Walne Zgromadzenie członków Spółki odbędzie się **dnia 30-go maja 1921 r.** o godzinie 11 rano w sali »Sokoła« w Tarnowie

Dla odbiorców hurtownych i Kółek rolniczych rabat. 529 2 0

Do Robotników przemysłu naftowego!

Wobec rozsiewania fałszywych pogłosek co do stanowiska, zajętego przez przemysłowców naftowych w czasie ostatnich rokowań z przedstawicielami robotników we Lwowie, stwierdzamy, co następuje:

1) Rokowania zostały zerwane nie przez przemysłowców, lecz przez delegatów robotniczych, mimo, że przemysłowcy oświadczyli gotowość dalszych rokowań.

2) **Rokowania zostały zerwane tylko z powodu sprawy tak zwanych mężów zaufania, których przemysłowcy nie chcieli uznać dlatego, ponieważ uważają, że byłoby to ograniczeniem wolności tak robotnika, jak i przemysłowca.**

3) Przemysłowcy naftowi nie tylko nie odrzucili wszystkich żądań, wysuniętych w czasie pertraktacji, jak to twierdzi w swej odezwie Centralny komitet strajkowy, lecz owszem, akceptowali wszystkie postulaty ekonomiczne i załatwili wszystkie, z wyjątkiem tych, co do których delegaci robotników oświadczyli, że załatwiać ich nie chcą do tego czasu, dopóki nie będą uznani mężowie zaufania. Należą tu: aprowizacja dla chorych, sprawa robotników sezonowych, tudzież budowa domów dla robotników. W sprawach tych przemysłowcy zajęli stanowisko jak najzupełniej przychylnie i oświadczyli to delegatom robotników; ci jednakże, wbrew żądaniu przemysłowców sprzeciwili się omawianiu tych spraw przed załatwieniem sprawy mężów zaufania.

4) Przemysłowcy naftowi nie mieli, ani nie mają zamiaru obniżać robotnikom płac, ani też odbierać aprowizacji, odzieżowego, mieszkaniowego i t. d., przyznanych od marca 1921 r.

Krosno, w maju 1921 r.

Izba pracodawców w przemyśle naftowym.